

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemana velja:

Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejemana velja:

Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserate) vsprejema upravnništvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredni dnevi in prazniki, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-štev. 74.

Štev. 218.

V Ljubljani, v soboto 23. septembra 1899.

Letnik XXVII.

„Po zborovanju našega parlamenta“.

(Odgovor učitelja)

I. Izjava „Učit. Tovariša“.

Pod zgorajšnjim naslovom je prinesel zadnji »Učit. Tovariš« članek, ki je zbudil med nami mnogo pozornosti, saj govori tako jasno — kar je seveda hvalevredno — da ni nikakega dvoma več, kam so privedli, najbrž najeti voditelji »Zveze« učiteljstvo.

U. Tov. piše:

Pred vsem moramo poudarjati, da veje med učiteljstvom, ki je združeno v »Zavezi«, duh stanovske zavednosti in stanovskega ponosa, da hrepeni to učiteljstvo z neustrašno silo po svojih pravicah, da se zaveda svoje veljave ter svojega pomena za narodovo omiko in da zahteva — ne samo prosi — za svoje delo zaslužen plačilo!

Vse to je znak učiteljstva napredne misli in njegove svobodne volje.

Učiteljstvo je stan, ki mu po številu njega članov ni kmalu para. In ta, po številu in po svoji važnosti vsega uvaževanja ter vsega spoštovanja vredni stan je ustvaril danes mogočno stranko, s katero mora računati v političkem življenju tista stranka, katera hoče, da preidejo njene misli po vseh slovenskih kronovinah, da se učvrsti njena veljava in trajnost.

Z učiteljstvom pa simpatizuje le ona stranka, ki je zavzeta za duševni napredek narodov, ki hoče slovenskemu narodu svobodo, katera živi v vedi in omiki, ki hoče slovenskemu narodu — bodočnosti.

Jasno je, da se nagiblje zavedno učiteljstvo k stranki, ki je zanj — a ne nagiblje se samo, temveč se čuti del tega telesa! Danes smo o tem na jasnem, zatoraj bodi jasna tudi naša beseda! Če bi govorili le sub rosa, bi bilo to znamenje naše strahopetnosti in slabo izpričevalo naše zavednosti.

Narodna-napredna stranka je sprejela v svoj program tudi naš program v vsem obsegu ter je nebrojnokrat pokazala, da je zavzeta za nas. Njeni pristaši, kateri so člani krajnih, okrajnih in deželnih šolskih svetov, so vedno delovali za povzdigo ljudskega šolstva, so se vsekdar zavzemali odločno in neustrašno za pravice slovenskega učiteljstva in so že mnogokrat prepričali, da ni tega ali onega učitelja udarila krivična šiba. Drugi, ki niso člani zgoraj imenovanih korporacij, delajo za nas drugod in drugače, delajo za nas v časopisju, katerega glas sega daleč, daleč . . .

Tudi tisti, ki rujejo proti učiteljstvu v časopisih, to dobro vedo, zatoraj pišejo v nam nasprotnem in sovražnem smislu in — če ni drugače mogoče — lasajo v svojih glasilih odlične člane našega stanu poimence iz prozornega imenika, da bi jim škodovali!

A dokler imamo toliko prijateljev, se ne bojimo sovražnikov!

Delegacija je izvolila pri XI. skupščini »Zaveze« nje častnima članoma dva odlična rodoljuba in voditelja narodne-napredne stranke, župana Ivana Hribarja in dr. Ivana Tavčarja. S tem nile javno in odkrito izrekla zahvale in priznanja možema, ki sta v nešteti slučajih pokazala, da jima utriplje srce za sveto učiteljsko stvar, temveč s tem je odlikovala ono stranko, katero vodita, katera nam rekrutuje toliko vrlih mož, ki delajo in goré za naš stan!

Prepričani smo do duše, da se ni zmotila slavna delegacija niti za las v misli, da nam ravno po delovanju takih mož pride zaželena bodočnost.

Tukaj beremo črno na belem, da sta tovariša Dimnik in Jelenc prodala učiteljstvo, kakor je Jelenc lepo povdarjal pri zborovanju, »z dušo in telesom« dr. Tavčarju in Hribarju t. j. kranjski narodno napredni ali po domače liberalni stranki. Liberalna stranka upa, da bode učiteljstvo privedlo v staro, liberalno stranko, ki jo razjeda pogubni marasmus, nove, sveže, oživljajoče krvi, ki pomore bolehnim starkim na noge.

Račun ni napačen in gotovo je, da Tavčar in Hribar milostno dovolita, da sme Dimnikov in Jelenov regiment marširati pod liberalnim praporom v boj za njuno gardo. Le pojte! Vsi ne pojdemo z vami! Mi smo ljudski učitelji.

2. Stanovska zavednost — stanovski ponos!

Te krilate fraze, ki jih je zapisal »Tovarišev« člankar, naj bi bile vodilo, ki je izvodilo učitelje v Tavčarjevo naročje, v katerem se počutita že dalj časa varno in prijetno, kakor dveletni kopitljaček v gorkem, materinem naročju tovariša Jelenc in Dimnik.

Zavednost in ponos! Kdo bi ne imel spoštovanja do stanu, katerega prevevati ti dve lastnosti? Moja učiteljska pamet mi je vedno dejala: Oh, ko bi bili mi organizovan, zaveden in ponosen stan, ki se do cela zaveda svojega velikega ljudskega zvanja! Kako prijetno bi bilo nam! Kako bi se za nas pulile stranke! Mi bi pa kot ljudski učitelji podpirali vselej tisto stranko, ki res dela za gmotni in duševni blagor vsega slovenskega ljudstva. Potem bi nas narod res ljubil in spoštoval in oprti na narodovo lju-

LISTEK.

Erkläret mir, Graf Oerindur . . .

»Božja previdnost je vstanovila cerkvene oblasti, katere nam dajejo zapovedi, ki varujejo dušo in posmrtno našo prihodnost pred pogubo«. — »Duhovnik je . . . prikovan na kontesijo, ki v svoji organizaciji ne pozna enakopravnosti, privezan je na hirarhijo, ki brez absolutizma obstajati ne more, in katera starodavnega svojega bleska drugače vzdržati ni v stanu, nego da zvabi posvetna imetja v svoj naročaj«.

Kajneda, dragi bralec, prvega teh dveh izrekov izustil je hud klerikalec, drugega pa pristen liberalec. Ako tako ugibaš, se silno motiš, marveč oba ta tako silno nasprotujoča si stavka zapisal, oziroma izgovoril je eden in isti liberalec, da, oba sta duševna sadova moža, kateri se sam imenuje »ponižnega pa odločnega služabnika liberalne misli«, — dr. Ivana Tavčarja.

Prvi stavek zapisal je leta 1883. v knjigo, imenovano »Slovenski Pravniki«, ki jo je izdala družba sv. Mohora in v katerej je natisnjen na

8. strani; drugi stavek pa je izpregovoril na liberalnem shodu v Starem Trgu pri Ložu oni isti dr. Ivan Tavčar dne 6. avgusta 1899, ter ga natisniti dal v 180. številko »Slov. Naroda« z dne 8. avgusta 1899 na uvodno mesto.

Erkläret mir, Graf Oerindur . . . Toda ubogi grof Oerindur bi gotovo zdvojil, ko bi hotel razložiti vsa nasprotja, ki se nahajajo v besedah ali pa delovanju omenjenega liberalnega voditelja.

Poslušajmo! Na 250. strani »Slov. Pravnika« beremo sledeče besede dr. Ivana Tavčarja: »Glede cerkvenega premoženja se nikakor nečemo predrzniti, pisati o naredbah ali postavah, ki jih je izdala cerkev sama, katera je k takim naredbam v prvi vrsti poklicana«. Na istem starotrškemu shodu pa je dr. Tavčar izpustil čez ograjo svojih zob o cerkvenem premoženju te-le besede: »Dalje bi smel opozarjati na visoke cerkvene glavnice, duhovniške ustanove in druga taka večinoma pri lovih za poslednjimi oporokami pridobljena in navadno najrevnejšim slojem naroda iz rok izvabljen imetja, ki so se v teku časa nakopičila okrog cerkvenih prebend; . . . duhovščina . . . si je vedela vsikdar pripraviti bogato žetev, dasi ni nikdar

orala, ni sejala«. Enkrat pravi, da ima o cerkvenem premoženju govoriti le cerkev sama, drugič pa govori o tem premoženju in se zaletava vanje on sam. Ali je morda med tem v teku kratkih let postal on — cerkev? Ali se je postavil nad cerkev? Erkläret mir, Graf Oerindur . . . Ne omenjamo pa tukaj tistega, kar pišeta »Rodoljub«, čegar odgovorni urednik je dr. Ivan Tavčar, in pa »Slov. Narod«, čegar šef-redakter je ta mož, o cerkvenem premoženju.

Grof Oerindur je že v strašanski stiski.

Toda glejmo dalje! Na strani 21. »Slov. Pravnika« piše dr. Ivan Tavčar: »Božja previdnost razdelila je po različni meri svetovno imetje med umerjoča bitja . . . Pač se oglašajo zmedene glave, ki zahtevajo, da bi se bogastva vsega sveta po enakih delih razdelila . . . Ali če bi se vresničila ta brezglava domišljija, potem postalo bi človeštvo tropa nevarnih lenuhov«. Na strani 146. zopet pravi: »Brez tega (dedinskega) prava si rednega življenja, rednega delovanja na zemlji še misliti ne moremo«. Na str. 197.: »Podlaga npravnega in blagega življenja je rodbina . . . Zatorej ji je tudi cerkev z vpeljavo zakramenta svetega zakona dala stanovitno podlago«. Str. 245: »Moč last-

5h30m

bezen in njegovo zaupanje bi bili lahko stanovsko ponosni in zavedni. Tako pa naši voditelji bijoč se ob nepotrebnih prilikah po prsih in kličo: mi smo mi! danes ponižno leže pred Tavčarjem in Hribarjem v prahu, loveč milostnega pogleda njihov oči. Iz same zavednosti in stanovskega ponosa so vdinjali učiteljstvo pri lib. stranki — za deklo, ravno tako kakor se vdinja deklica, ki je neče nihče vzeti v službo, pri zadnjem kmetu, kateremu obljubi vse, tudi da bode kidala stranišče.

Tudi deklica je ponosna, kadar ima novo ruto. In pod novo ruto, katero sta nam dela na glavo Tavčar in Hribar, naj bi ne bilo tudi učiteljstvo ponosno? — Zavednost in ponos! — Bum! — V Ljubljani glasno streljajo.

3. Narodova bodočnost po liberalni stranki?

Danes tega nihče ne verjame. Ljudske mase, ki so hodile po močvirju, v katero jih je zavedel liberalizem, spoznale so, da so jih privedli liberalni voditelji na rob gospodarskega in verskega propada, zapuščajo dan za dnem svoje vodnike in se vračajo na trdna tla krščanstva — krščanskih strank. Brez dvojbe želimo vsi učitelji slovenskemu narodu bodočnosti, toda ne v — grobovih. Liberalna stranka je brezverska, protikrščanska stranka. To dokazuje njeno časopisje vsak dan. Njeno časopisje in knjige demoralizujejo ljudstvo vedno očitneje. Snuje tudi zavode, ki so središče nenravnosti. Zaničuje krščanske resnice in trga iz ljudskih src vero. O tem bode morda še mnogo prilike govoriti.

Verjemite, tovariši, da človek, ki lahko zataji in zapusti krščansko vero, vero svojih starišev in dedov, še lažje zataji narodnost in jo odloži, kakor vi ogrtač, da ga ne moti pri vživanju. Naš liberalizem je pahnil delavske stanove na milost in nemilost v roke kapitalističnih izkoriščevalcev. Po načelih liberalne stranke bode bodočnost našega naroda v — grobovih. Mi nečemo biti njena deklica, ker nočemo biti grobokopi slovenskega ljudstva! Mi smo in ostanemo ljudski učitelji. Iz ljudstva smo prišli in za ljudstvo hočemo živeti, zahtevali bomo pa vselej za naše delo tudi pošteno plačilo.

4. Dr. Tavčar — Ivan Hribar.

Ti dve imeni sta dovolj jasen, cel program. Dr. Tavčar, rojen Slovenec, krščen v katoliški cerkvi, smeši ob vsakej priliki katoliško cerkev in njene obrede; govori še slovenski. Ivan Hribar je kristijan za parado in velik Slovan. Oba sta pa debela prijatelja viteškega Šveglja in kranjskih Nemcev ter odločna sovraž-

nika vsega poštenega slovenskega katoliškega svečeništva. Intadva moza je izvolila »Zveza« za častna člana! Nihče učiteljev ni tako najiven, da bi morda mislil, da se je zgodilo morda zaradi Tavčarjevih črnih las ali Hribarjevih lepih oči, ampak njune ideje so njima pridobile častno članstvo. Ideje! Ideje!

Pravijo, da za zasluge! Tudi Danajci so nosili darove,

Dr. Tavčar in Hribar potrebujeta učiteljstvo. Zato sta poslala svoje agente, zlasti Dimnika in Jelenca, da vdinjata slovensko učiteljstvo vseh dežel v svojo službo, v službo liberalne stranke, da učiteljstvo pomaga preganjati pristase katoliške narodne stranke in vseh onih strank, ki so liberalcem nasprotni, da pomagajo pobijati vse tiste župnike in kaplane, ki nočejo verjeti, da so ideje Tavčarjeve in Hribarjeve v dušno in telesno korist slovenskega ljudstva! Potrebujeta nas! Tavčarjev nos ne more vohati po vseh slovenskih deželah za kaplani in župniki in Malovrh ne more biti povsod, zato naj pomaga učiteljstvo!

Ovaduhi postanimo! Krasno ulogo so nam odkazali! Hribar z banko »Slavijo« tudi ne dela še dovolj sijajnih kupčij, zato pomagaj učiteljstvo! Oh, zamorčki!

Le pojdite v boj za liberalno stranko! Po vseh deželah raznesite boj proti verskemu naziranjju našega kmetkega in delavskega ljudstva, boj proti naši duhovščini! Toda glejte, kaj pride! Ti, ki so nas tako frivolno pahnili v boj za svoje interese, ki niso naši, ne bodo tepeni; smijali se bodo za nami v pest, a po naših grbah bodo padale trde batine in kmalu bosta naš stanovski ponos in stanovska zavednost v »franzah«. In potem naj ljudstvo nas učitelje še spoštuje! Saj ni neumno!

Tovariši! Še je čas, da stopimo iz sramotilne službe, katero stá nam odkazala gospoda Dimnik in Jelenec! Ostanimo ljudski učitelji in delajmo za interese našega ljudstva! Ako pa nočete, nam je žal, a pomagati ne moremo! Mi pojdemo po poti, katero nam je začrtala naša katoliška zavest, ljubezen do ljudstva in pravi poklic ljudskega učitelja! Mi pojdemo s katoliškim, slovenskim ljudstvom, služoč vselejnjemu, nikdar pakakistranki, najmanj pa liberalni! Njena deklica nočemo postati! Mi ostanemo v službi slovenskega ljudstva kakor doslej! V načelih in idejah smo bili učitelji že dolgo razdvojeni, pa bodi razkol tudi očitni! Pojdimo narazen in organizujmo se!

ninske pravice je tedaj velika; ona vtemeljuje srečo posvetnemu našem življenju. Uže koj leto pozneje obelodanil je oni isti dr. Ivan Tavčar v »Ljubljanskem Zvonu« povest, koje glavni junak, Filip Tekstor, vse to pobija, kar smo ravnokar lepega ponatilsni iz »Slov. Pravnika«. Zadostuj v dokaz te naše trditve samo en izrek Filipa Tekstorja, ker predaleč bi prišli, ko bi navajali vse besede te neprostoVOLjne karikature junaka, in samo to je Filip Tekstor, ki podpirajo našo trditve. Filip Tekstor pravi: »Glejte, če midva reč pazljiveje pregledava, imam ravno tisto pravico, kakor Vi, ležati tu v mehkem mahu ter zreti proti visokemu gospodarju, kateremu iz rok se je izlila vsa stvaritev. Božja priroda! Ali sedaj so jo s silo iztrgali božji roki, obvilili jo s svojimi capami. Topa imenujemo pravico, imetje, ius!« Dr. Mahnič pravi v »Rimskem Katoliku« l. 1890., da oznanja Filip Tekstor s temi besedami — komunizem. Mi pa smo doživeli v Ljubljani znani shod znanega socijalnega demokrata Pernerstorferja, kjer je na odličnem mestu sedeval dr. Tavčar, čegar »Narod« je takrat napadal ljuto krščanske socijalce in hvalil socijalne demokrate, doživeli smo, kako so naši liberalci, katerih priznani vodja je dr. Ivan Tavčar,

hodili pri raznih volitvah skupno s socijalnimi demokrati, brali smo, kako »Slov. Narod« zagovarja socijalne demokrate, kako še v sredo priporoča »pesmi«, ki jih namerava izdati socijaldemokrat Etbin Kristan, češ, da bodo »svobodumne«. In vender imajo socijalni demokratje v svojem programu: odpravo lastninske in dedinske pravice ter zakona in rodbine! Erkläret mir, Graf Oerindur . . .

Dr. Tavčar in njegov »Narod« vedno trdita, da pri nas ni oderuštva. Na shodu v Starem Trgu napadel je dr. Tavčar radi tega celo našega knezoškofa. Rekel je dr. Tavčar tam: »A vzlic temu kriče dandanes ti poštenjaki (seveda klerikalci) na vse kriplje, . . . da vsi drugi stanovi odirajo slovenskega kmeta, in da je tega kmeta odiral posebno tudi naš ubogi trgovec na deželi. . . Na tem mestu moram izreči slovesen in odločen protest! Pravljico o tem odiranju je zanesel med svet med drugimi tudi naš vladika. . .« Poglejmo, če se naš vladika glede trditve, da so med Slovenci oderuhi, ne more sklicevati na vir, ki bo dr. Tavčarju menda vender merodajen, namreč — na drja Tavčarja samega. Drja Ivana Tavčarja »ipsissima verba« v »Slov. Pravniku« na 343 strani se glase: „ . . . po Notranjskem. Tam

Shod v Kamniku.

(Dopis.)

V. občni zbor »Slov. katol. političnega društva za Kamniški okraj« je bil, kakor naznanjeno, preteklo nedeljo v »Katoliškem domu« v Kamniku. Na zbor je prihitel državni poslanec gosp. Pogačnik, ki sploh rad stopa v dotiko s svojimi volivci. Bil je vže tretjič med nami, dočim dr. Ferjančiča še nikdar nismo videli. Govoril je o političnem stanju, ne — delovanju državnega zbora, o pogodbi z Ogersko, kako kvarljiva je zlasti Jugoslovanom v političnem in gospodarskem oziru. Opisal je naše žalostne razmere, osobito v obmejnih pokrajinah, ter označil stališče slov. drž. poslancev nasproti večini in vladi. Slov. poslanci morajo vstrajati pri večini, dasi so doslej le tlačani, da zabranijo večje zlo, dokler je mogoče. Na vsak način pa morajo naši poslanci zahtevati, da se jezikovno vprašanje reši ob enem za vso državo; enostranska rešitev bi bila za nas pogubna. A jako dvomljivo je, da bi sedanja vlada to izvršila, ker ima ovire na levi in desni. Govoril je tudi v prilog politični in gospodarski zvezi slovensko-hrvatski. »Suh smodnik«, ki ga imejmo za vsak slučaj pripravljenega, in krepka organizacija, pripravljena, da vsak hip skoči na noge — takó je končaval — je najsigurnejše varstvo za bližajoče se hujske čase. — Predsednik vč. g. kanonik Kajdiž se je poslavljajoč od društva oziral nazaj na delovanje in vspehe društva v dobi njegovega obstoja in sploh na napredek naš od katoliškega shoda do danes. Dalje je obširno govoril o deželnem zboru. Zanimale so poslušavce zlasti zadeve, tičeče se našega okraja, pred vsem regulacija Bistrice, ki bo ogromno delo, na katero bo treba pa še čakati.

Blagajnikovo poročilo izkazuje znaten imetek, ki si ga je društvo v petih letih nabralo. — Društveni tajnik g. Kalan je povedal, da štejemo letos 806 udov, ki so vsi ob enem naročniki »Domoljuba«. To je sicer že nekaj, vendar bi se število udov in naročnikov lahko najmanj še podvojilo. »Domoljub« je res prijazen, dobro vrejevan list, vreden, da se še mnogo bolj razširi med našim ljudstvom. Sicer pa je naša politika zadnji čas dovolj — brezplodna. S samo politiko ne pridemo naprej. Obrnimo se torej s samo političnega na gospodarsko polje. Država ima sama s seboj preveč opraviti; nima časa na nas misliti. Še sebi ne more pomagati, kako bo nam pomagala! Samopomoč bodi naše geslo! Samopomoč pa je mogoča samo v družbi. Posamezniki si že sami pomagajo — mi jim tudi privoščimo, — toda masa ljudstva pa le hira. Mi pa moramo rešiti celoto, narod! Družimo se toraj, da si opomoremo! Ljudstvo je sicer jelo potrebo združevanja samo čutiti. Iz lastnega nagiba jela si je selska občina Kamniške fare, Volčji potok, snovati zavarovavnico proti ognju. Imenovana občina ima zato potrebne pogoje. Hiše so namreč tako razpostavljene, da jih ne more mnogo naenkrat pogoreti. Če le ne bo pri vsem tem mala občina sama zase vender premajhna za tako podjetje!

ima skoraj vsaka vas svojega oderuha, ki dere svoje sovaščane s tem, da jih sili v trde kupčije z lesom. Tak »poštenjak« ima vselej svojo gostilno. V njo vabi revnega kmeta. . . i. t. d. sledi iz peresa dr. Tavčarja jako ganljiv popis odiranja, kateri popis pa vsak lahko bere na 343. in 344. strani »Slovenskega Pravnika«. Kako se ujema s tem slovesni protest istega drja Tavčarja v Starem Trgu? Proti samemu sebi je protestiral!

Erkläret mir, lepo Vas prosim, Graf Oerindur!

Toda, če bi grof Oerindur, ali kdor koli, tudi vse predstoječe razložiti mogel, v kar bi moral imeti že nadčloveško prebrisanost, nam sledečega nikdar in nikoli ne razloži:

Leta 1883., ko je dal na svetlo svojega »Slov. Pravnika«, bil je dr. Tavčar že odrasel človek, mož, juris doktor, je imel že na svojih ramah razne časti in dostojanstva. Navadno ima človek v takih razmerah že svoje utrjeno prepričanje. Poglejmo, kakšno je bilo prepričanje drja Tavčarja l. 1883. glede liberalizma.

Dr. Tavčar piše o liberalizmu v »Slov. Pravniku« na str. 253. tako-le:

»Zakon od 7. maja 1874 (ki določa nadzorstvo države nad cerkvenim premoženjem — op.

Morda bo kazalo zavarovavnico raztegniti. Ljudje imajo prav: naš denar ostani med nami! Mi moramo narodno izkrvaveti, ako bomo svoje bore krajcarje zbirali le tujcem, da se ob njih masté, ko nas že itak pritiskajo. Osamosvojimo se! Poleg zavarovavnice bi se dalo pa še kaj napraviti. Kaj pa? S konsumnim društvom strašijo nasprotniki naši, da bi obudili antipatijo do nas, kakor straše otroke z bavbavom. Prazen strah! Konsumno društvo v Kamniku nam še nikdar ni bilo na misli. Take reči prepuščamo trgovcem. Samo pošteno blago in pametno ceno naj imajo, pa jih ne bomo motili pri njih opravi. Nimamo namena izpodrinuti trgovce. Naše slovensko trgovstvo naj se samo organizuje nasproti tujemu. Ali ni na Slovenskem trgovina vsaj na polovico v tujih rokah? V Kamnik je nedavno prišel lesni trgovec z italijanskim imenom. Kaj nam je takih potreba! Zakaj ne bi dobiček, ki ga taki imajo od našega ljudstva, ostal med nami? Proti takim se osamosvojimo! — O obrtni zadrugi ali pa raznih strokovnih združenjih smo že večkrat govorili. Seveda se ne bo še nič zgodilo. Kdo ne ve, da so obrtniki povsod najbolj needini med seboj, pa se tudi premalo zanimajo za take reči, dasi je jasno kot beli dan, da mora sčasoma mala obrt v boju z veliko industrijo, v boju s kapitalom in strojem popolnoma omagati. Treba bo še nekoliko žalostne izkušnje, potem se bo že jelo kaj gibati. — Pred vsem nam je potrebna posojilnica, in sicer posojilnica, ki bo v prvi vrsti v pomoč tistim, ki so pomoči najbolj potrebni. Da je doslej nismo ustanovili, bil je vzrok ta, ker smo čakali mestne, in te nismo hoteli zavirati. Sedaj, ko ni upanja, da bi se mestna napravila, smo povsem upravičeni, da poskusimo z drugo. In posojila potrebnim bo ta po svoji sestavi še mnogo ugodnejša, kakor bi mogla mestna biti. — Misel o posojilnici so zborovavci z veseljem sprejeli. V nedeljo, 8. oktobra, bo ustanovni zbor.

Konečno se je z volitvijo dopolnil društveni odbor. Namesto g. kanonika Kajdiža, ki je bil na predlog g. nadučitelja Čenčiča izvoljen za častnega člana, vstopil je g. J. Bizjan, župnik na Brdu, in mesto g. T. Rožnika g. Franc Vrel, župan v Mengšu pa Jožef Smolnikar, župan v Tuhinju, za namestnika. Pozneje se je odbor sestavil takole: Predsednik — ker je g. Mejač izrekel, da zaradi stanovskih opravil ne more prevzeti — č. g. Valentin Bernik, župnik na Homcu, prvi podpredsednik g. Andrej Mejač, župan v Komendi, drugi g. Franc Šubelj, trgovec v Kamniku; drugo je ostalo pri starem. — Udeležba pri zboru ni bila obila. Deloma je bilo krivo zmotno naznanilo v listih, deloma dež, deloma pomanjkanje zanimanja. Kogar zanima, pridi 8. oktobra k ustanovitvi posojilnice; kogar ne bo, napravili bomo — brez njega.

ured.) je sad novošegnih, liberalnih časov, ki svoje svobodoljubje cerkvi nasproti s tem razodevajo, da jo kujejo v spono in verige trinostva... Kaj so nemški postavodajalci s tem, da so pri taci prilikah hoteli rušiti in spodkopavati cerkveno disciplino, državi v korist doseči nameravali, tega ne ve živa duša!

To je pikra obsodba liberalizma, obsodba iz ust — dr. Tavčarja! Nekaj let pozneje, namreč dne 4. februarija 1899, sklical je isti dr. Ivan Tavčar shod volilcev na Krško. Tam pa je zbranim svojim volilcem rekel: »Ne vem, koliko časa še ostanem v deželnem zboru; naj pa ostanem malo ali dolgo časa, vsikdar bodem ponižen pa odločen služabnik ene misli, ki mi preprega dušo in srce. To je, služabnik hočem ostati liberalne misli, ki ima dandanes v Sloveniji le malo odkritosrčnih zastopnikov, ki pa je narodu slovenskemu tako potrebna, kakor so potrebna zdravila bolniku.«

Temu nimamo ničesar pristaviti. Niti vprašali ne bomo: »Erkläret mir, Graf Oerindur...«, ker tega ne more razložiti in raztolmačiti nihče, najmanj pa dr. Tavčar sam.

Politični pregled.

V Ljubljani, 23. septembra.

Spravna konferenca in opozicija. Kar se je splošno pričakovalo, to se je zgodilo: nemške opozicijske stranke se ne udeležé posvetovanja, ki ga sklicuje za jutrišnji dan zbornični predsednik dr. pl. Fuchs. Da je prišlo pri včerajšnjih razgovorih do tega sklepa, da so liberalci, socijalni demokrati in nemški nacionali odklonili povabilo, ni, kakor rečeno, nikogar presenetilo, pač pa nekateri krogi niso pričakovali jednakega sklepa dunajske antisemitske stranke, ker se je dosedaj vedno naglašalo, da se izmed nemških strank posvetovanj gotovo udeležé nemško-liberalni veleposestniki in krščanski socijalci. Glede prvih sedaj še ni nič določenega, krščansko-socijalna zveza pa je včeraj pod predsedstvom dr. Luegerja soglasno sklenila, da se ne odzove povabilu. V dotičnem komuniqueju se glasi, naj načelnik danes naznani v seji načelnikov levičarskih klubov ta soglasni sklep ter pove, da je stranka prišla do tega sklepa z ozirom na postopanje mladočeške stranke. Krščanski socijalci hočejo tudi nadalje zvesti ostati nemški »Gemeinbürgerschaft«. Razlogi ostalih opozicijskih strank so že itak znani. Povabilo se odklanja večinoma radi jezikovnih naredeb, radi grofa Thuna, in pri Schönererjancih in socijalnih demokratih radi tega, ker jih vabi k posvetovanju član tistega predsedstva, ki je pozvalo v zbornico policijo, in ker je dr. Fuchs član »izdajalske« katoliške ljudske stranke. — Pod tem vtisom se snidejo danes k posvetu načelniki levičarskih klubov, ki bodo slovesno odklonili dr. Fuchsovo povabilo. Kaj se sedaj zgodi, javnosti še ni znano. Morda bo predsednik dr. Fuchs z ozirom na te sklepe odpovedal za jutri napovedano glavno konferenco, ako pa tega ne stori, se udeležé posvetovanja samo desničarji, katere določijo danes načelniki desniških klubov, in morda tudi zastopniki liberalnih veleposestnikov. Toda naj se jutri vrši posvetovanje ali ne, gotovo je, da do zaželjenega vspeha ne bo prišlo, in akcija dr. Fuchsa je postala povsem brezvspešna. S tem stopi avstrijska kriza v akutni štadij. Kako se reši ta kriza in kateri mož izide kot zmagovalec, tega pa danes še nihče ne ve.

Nagodbent zakonit so objavljeni in s tem je, kakor bi rekla dunajska židinja iz Fichtegasse, dovršeno Thunovo »najzadnje« delo. Današnji dunajski uradni list objavlja posamne določbe avstro-ogrske nagodbe na podlagi paragrafa 14., ki so bile v ministerskem svetu že davno sklenjene in pri zadnjem ministerskem posvetu konečno urejene. S tem je toraj rešeno nagodbeno vprašanje mej Avstrijo in Ogersko; rešitve čaka le še vprašanje glede kvotnega razmerja, s katerim se bodo pečali kvotni deputaciji koncem oktobra ali pa prve dni novembra. Ako pa, kar je vsakako pričakovati, mej njima ne pride do sporazumljenja, določil bo kvoto vladar in sicer, kakor se splošno zatrjuje, tako, da bo Ogerska morala prevzeti nekoliko večji delež, kakor ga nosi sedaj. Nesrečnemu razmerju 70:30 bo z novim letom odzvonilo, naj se reši vprašanje na kakoršenkoli način. Prezgodaj seveda gotovo ne bo.

Shod slovenskih časnikarjev v Krakovem. Poročali smo že, da je dunajska vlada naznanila delegatom hrvatskih časnikov, da se ne smejo udeležiti kongresa v Krakovem, češ da dežele ogerske krone ne smejo biti zastopane na tem shodu. V resnici je pa izšla prepoved samo zato, ker so ti delegati zastopniki hrvatskega časopisja pod ogersko vlado, ki uvidi v tem veliko nevarnost za mažarsko idejo. Delegati so seveda vsejedno odpotovali, ker se jim je naznanil ta ukrep še le v Budimpešti, in izvrševalni odbor časnikarskega kongresa je vložil brzozjavni ugovor in prosil brzozjavne rešitve. V slučaju, da namestništvo ne ugodí rekurzu, se obrnejo na ministra Thuna. Dosedaj odbor še ni prejel odgovora.

Ogerska poslanska zbornica se snide 28. t. m. k rednemu zasedanju. Prvo delo, ki ga mora izvršiti, je volitev članov v kvotno deputacijo. Pri zadnji volitvi, ki se je vršila 28. marca lanske leto, so bili izvoljeni sledeči poslanci: grof Albert Apponyi, Falk, Hegedüs, Horanszky, Lang, Matleković, Pulszky, Szell, Tisza in Tomasić. Ka-

kor listi poročajo, bodo izvoljeni sedaj zopet vsi imenovani poslanci razun Szella in Hegedüsa, ki sta se tekom tega časa povspela do ministerskih sedežev in toraj kot ministra ne moreta biti člana nove kvotne deputacije.

Južno-afriško vprašanje. Razmerje mej Anglijo in Transvalom je sicer še vedno nespremenjeno, ker najnovejši sklepi angleškega ministerskega sveta še niso znani, vendar se je pa minule dni pojavil v tej zadevi nov dogodek. Nasproti pričakovanju angleške vlade se je namreč pokazalo, da sedanja Oranje-država popolno simpatizuje s Transvalci. Iz Bloemfonteina dohaja namreč poročilo, da je predsednik Steijn nenadoma sklical v posvet državni zastop ter pri otvoritvi 21. t. m. pojasnil razmerje mej Anglijo in Transvalom ter mej poslednjim in državo Oranje. Rekel je predsednik, da so razmere mej prvima dvema državama zelo napete, toda sporu niso vzrok Transvalci, marveč angleški agent Greene, ki jih je prevaril. Predsednik se nadja, da bo slobodna država Oranje ostala zvesta svojim sosedom, s katerih težnjo se povsem strinja. Slobodna država je po pogodbi zavezana pomagati Transvalcem, o načinu pomoči pa naj sklepa zastop sam. Gotovo je, sklepa predsednik svoj nagovor, da Anglija ni upravičena pričeti vojsko. — Te besede predsednika Steijna bodo gotovo neprijetno dirnule Chamberlaina in njegove vojskeželjne so-mišljenike.

Tedenski koledar.

Nedelja, 24. septembra: 18. pobinkoštna. Marija Dev. rešit. jetnikov; evang.: Jezus ozdravi mrtvoudnega. Mat. 9. — Ponedeljek, 25. septembra: Marija de Sok. — Torek, 26. sept.: Ciprijan m., Gerard šk. — Sreda, 27. sept.: Kozma in Damijan mm. — Četrtek, 28. sept.: Vencelj kralj. — Petek, 29. septembra: Mihael nadang. — Sobota, 30. sept.: Jeronim sp. — Solnce izide 30. sept. ob 6. uri 4 min., zaide pa ob 5. uri 36 min. — Lunin spremin: Zadnji krajec 26. sept. ob 4. uri 1 min. popoldne. — Musica sacra v nedeljo, 24. sept.: V stolni cerkvi velika maša ob 10. uri: Missa septima, zl. Mih. Haller, graduale M. Brosig, ofertorij Ant. Foerster. — V mestni cerkvi sv. Jakoba velika maša ob 9. uri: Latinsko mašo v D-dur op. 15 zl. A. Foerster, graduale »Benedicte et venerabilis« Ant. Foerster, ofertorij »Ave Maria« J. B. Tresch.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 23. septembra.

(Presvetli knez in škof ljubljanski) se povrne danes zvečer z brzovlakom iz Bosne v Ljubljano.

(Sestanek državnih poslancev.) Danes dopoldne so se na Dunaju pričela posvetovanja načelnikov desniških klubov o postopanju pri spravi konferenci z levičarji, katero je predsednik poslanske zbornice, dr. pl. Fuchs, sklical na jutrišnji dan. »Slov. kršč. narodno zvezo« zastopa pri teh konferencah tačasni načelnik g. Fr. Povše, pri katerem so se včeraj popoldne v Ljubljani sošli slovenski poslanci, da se dogovoré o stališču kluba, katero naj načelnik zastopa in zagovarja pri posvetovanjih na Dunaju. Slovenskih poslancev je prišlo k včerajšnjemu posvetovanju 10, ostali so opravičili svojo odsotnost vsled nujnih opravkov ter izjavili solidarnost s svojimi tovariši. Iz Istre je bil navzoč g. V. Spinčić, dalmatinske poslance je na sestanku zastopal predsednik dež zboru g. dr. Bulat, v imenu Rusinov, ki so člani »Slov. kršč. narodne zveze«, pa je poslanec Barwinski pismeno izjavil svoje mnenje. Posvetovanja so včeraj trajala nad tri ure. Vsi govorniki so naglašali, da naj »Slov. kršč. narodna zveza« vstraja pri sedanji desnici, katera bodi solidarna in trdna za vse slučaje. Ko pa bi se premenila konstelacija strank v državnem zboru, bode klub uravnaval svojo taktiko po danih razmerah z vednim ozirom na koristi in potrebe slovensko-hrvatskega in rusinskega naroda. Gledé vseh točk so bili poslanci edini in soglasni dotični sklepi.

(† Stolni kanonik Anton Urbas.) Sinoči ob osmih je umrl v Leonišču senior ljubljanskega stolnega kapiteljna, preč. gosp. Anton Urbas po večletnem bolehanju. Pokojnik je bil rojen dne

13. septembra leta 1820. Bil je rajni mož bistrega duha in blagega, priprostega srca. Zadnja leta se je od stolnice preselil zaradi bolehnosti v Leonišče, kjer se je pripravil za večnost. Pogreb bo jutri 24. septembra ob polu 5. uri popoldne iz Leonišča. — Bog dodeli pokojniku mir in pokoj! Svetila mu večna luč!

(Častnim občanom) je 16. avgusta izvolil obč. zastop v Radečah pri Zidanem mostu gosp. dež. poslanca Fr. Povšeta, kateremu je te dni posebna deputacija izročila častno diplomo.

(P. Ladislav Hrovat — zlatomašnik.) Dični naš slovstveni starina P. Ladislav Hrovat, bivši mnogoletni profesor na novomeški gimnaziji, obhaja jutri čil in zdrav svojo zlato mašo. — Tem povodom izražamo cenjenemu zlatomašniku svoje najiskrenejše čestitke, proseč Boga, naj nam gospoda jubilanta ohrani še mnoga, mnoga leta!

(Vse plačano.) Slovensko vinogradniško društvo ima v rokah potrdila dotičnih obrtnikov, kojih imeni smo priobčili, da so stoli plačani in da je pesek plačan. Oboje popolnoma plačano, o tem torej ni dvoma, potrjujejo to dva poštena moža, obrtnika. Vsak pošten mož jima bo verjel. Drugače »Narod«. Temu listu lastnorčno podpisana izjava obrtnikova ne dokazuje ničesar. »Kako lahko se od revnega obrtnika dobi taka izjava, zlasti če se mu grozi«, tako piše glasilo »intelligence« o obrtnikih. Tako dolži »Narod« obrtnike, da v svoj prid s svojimi podpisami potrjujejo neresnico. Po »Narodovi« trditvi obrtnika lahko s pritiskom pripraviš, da podpiše karkoli hočeš, in se pri tem ne meni, ali soglašata, kar bodé podpisal, z resnico, ali ne. Tako čisla in spoštuje »Narodova« gospoda obrtnike. Kedar se pa bližajo volitve, takrat pa so tisti obrtniki dobri, takrat se jim laska »Narodova« stranka, takrat so pošteni. Po volitvah pa piše »Narod« o njih tako, kakor smo ravno pokazali. Zadeva stolov in peska je s tem končana. Vsakdo mora verjeti obrtnikom, ki potrjujejo, da je res vse plačano. »Narod« jima ne veruje. To dobro je imela ta mala zadeva, da je pokazala narodno-naprednih gospodov spoštovanje do obrtnikov v pravi luči.

(»Narodova« poročila) o naših shodih so res klasična. Ko izide poročilo v »Slovincu«, vse se kak Malovrh ali Govekar v uredništvu »Slov. Naroda« in namaže na podlagi onih podatkov na papir izrodke svoje domišljije. Tako je bilo na primer ob dijaškem sestanku in zadnjič, ko je poročal o izanskem shodu. V tem poslednjem poročilu je skoro vse zlagano razven imen. V karakteristiko liberalnih junakov povemo le to, da so prišli na shod in so iz početka nekaj godrnjali. Ko jih je pa g. Gostinčar pozval, da naj odgovarjajo, kaj je liberalizem storil za ljudstvo, so strahopetno odšli in jih več ni bilo nazaj. Pred ljudstvom govoriti se niso upali, ker jih pozna, v »Narod« pa lahko pišejo; kakoršni junaki, tak list!

(Zborevanje učiteljske »Zaveze«.) Naše poročilo o »Zavezi« g. Jelenec popravlja, češ, da je konstatal jednoglasnost imenovanja Hribarja in Tavčarja častnima članoma. Kako je to konstatal, se nam zdi čudno. Neki goriški nadučitelj — delegat, je očito izjavil, da je glasoval proti imenovanju. Sploh pa je dotična naša opazka le povdarjala, da so goriški učitelji nasprotni najnovejšemu imenovanju častnih članov. In to je resnica. V seji delegatov so mnogi goriški učitelji molčali, ker je predsedstvo povdarjalo, da se Hribar in Tavčar imenujeta častnima članoma, kot zaslužna moža za kranjsko učiteljstvo, ne pa kot politični osebi. Nekateri goriški delegatje pa so odšli, predno je prišel ta predlog na dnevni red. Nadučitelj — delegat, zaslužen in ugleden mož, je izjavil, da je ugovarjal temu predlogu, ako bi bil navzoč. Ako imata Hribar in Tavčar zasluge za kranjsko učiteljstvo, naj ju imenujejo častnima članoma kranjska učiteljska društva. »Zaveza« pri tem nima opravila. Tako govore goriški učitelji. Ali toraj goriški učitelji ne nasprotujejo temu imenovanju? Tudi »Narodova« vest, da je v javni seji to naznanilo učiteljstvo sprejelo enoglasno in navdušeno, je pristna Malovrhova raca. Posamezni kranjski učitelji so pritrldili s ponižnim »dobro«, v obče pa je vladala popolna tišina. Malovrh je menda bolj videl, ko slišal!

(Razprodaja novih slovenskih katekizmov.) Škofijski list ljubljanski poroča: Ljubljansko knezo-

škofijstvo je kot založnik novih slovenskih katekizmov naravnalo nekatere premembe pri načinu razprodaje te knjige, da bo mogoče ustreči, kolikor se da, na vse strani ter da bo zlasti mogoče ubožnim učencem nakloniti karnajveč prostih iztiskov. Zato se naznanja obč. gg. katehetom in sploh obč. gg. dušnim pastirjem, da bo odsej vsa razprodaja malega, srednjega in velikega katekizma na debelo oskrbovala knezoškofijstvo samo, in sicer pod nastopnimi pogoji: Duhovniki, ki naroče večje število katekizmov, dobe na vsakih deset iztiskov po tri iztise zastonj kot nameček za ubožne učence, proti temu, da plačajo naročene katekizme takoj ter da nosijo troške pošiljave in poštino. Katekizmi pa, ki se bodo oddajali od dne 15. t. m. dalje knjigotržcem, bodo imeli znotraj na platnicah prilepljen po en listek z vtisnjenim uradnim pečatom. Te listke naj obč. gg. katehetje od učencev zbirajo, je hranijo ter je pošiljajo začetkom vsakega solnčnega leta knezoškofijstvu, katero jim bo poslalo za vsakih deset takih listov po en iztisek dotičnega katekizma za ubožne učence zastonj. Poravnati jim bo samo poštino in odpravne troške.

(Shod katoliškega delavskega društva) je v nedeljo zvečer ob 6. uri v društvenih prostorih v Katoliškem domu. Žeteli je obilne udeležbe.

(Ustni ponavljalni zrelostni izpiti) na tukajšnjem c. kr. moškem in ženskem učiteljskú se bodo vršili dne 28. t. m. predpoldnem.

(Iz Srejan) pod Strmcem na Koroškem se nam piše: Dne 13. septembra je bil za nas vesel dan, ki ga ne bomo kmalu pozabili. Obiskali so nas vojaki 17. pešpolka, naši kranjski bratje, katerih smo bili jako veseli. V zapuščeni tih vasi navstalo je naenkrat tako živahno in veselo gibanje, kakor v kakem velikem mestu. Vse hiše, vsi skednji so bili prenapolnjeni z vojaki, kakor tudi v okolici. Kjer so si kar na prostem napravili ležišče. Veselo je bilo gledati v večernem mraku to gibanje, ko so si vojaki pri mnogih ognjih kuhali svojo menažo. Svirala je godba lepe skladbe in iz vaške gostilne so se slišali močni akordi mило doneče slovenske pesmi. Mi Srejanec smo imeli tudi čast, da je prenočil pri nas nadvojvoda Jožef Ferdinand, in sicer na slami v nekem skednju. V sosedni vasi na Potoku so bili nastanjeni lovci, v Lipi 27. pešpolk in 47. pešpolk v Tmarivasi pri Rožeku, kjer je navstal ogenj, menda po neprevidnosti nekega vojaka. Ogenj se je vsled suše med gostimi hišami tako hitro razširil, da ga ni bilo mogoče takoj zadušiti, akoravno je v hipu prišlo na pomoč na stotine vojakov, kateri so pomagali reševati živino in imetje. Izrekamo jim tem potom stoterno zahvalo. Pogorelo je šest hiš in šest gospodarskih poslopij ter podružna cerkev sv. Lovrenca, kakor tudi veliko vojaške oprave in skoraj vsa godala. Ljudij ni noben ponesrečil. Pogorelci so usmiljenja vredni, ker so imeli skoraj že vse pridelke pod streho. Danes dne 20. septembra je prišel iz Beljaka gospod okrajni glav ar v spremstvu gosp. župnika iz Lipe ter po naročilu presvetlega cesarja razdelil med pogorelece 4000 gl.

(Goriško društvo »Sloga«) priredi jutri popol. ob 3. uri v Prvačini v prostorih gosp. A. Dahorja javen shod, na katerem bodeta govorila poslanca dr. Gregorčič in Bl. Grča.

(Slovenske šole v Gorici), katere vzdržuje društvo »Šolski dom«, štejejo nad 700 otrok. V slovensko mestno šolo v Katinelijevi vojašnici pa se je letos vpisalo le osem otrok, od teh pa jih je šest izstopilo. Tako šteje ta šola dva učitelje, dve učiteljici in dva učenca. Lepe razmere.

(Tržaško.) Kakor poročajo »Edinosti«, je te dni neki uslužbenec uradne »Triester Zeitung-e« prišel poberat naročnino na neki c. kr. urad, v suknji pa imel — Garibaldijevo kokardo. Uradnik ga je vprašal, ako je tudi on Garibaldinec. — »Brutus« je na vprašanje molčal, a vtaknil v žep kokardo in molče odšel. — Ako se gode že take reči v Trstu, potem ni čudo, da si upajo na naša tla — italijanski generali!

(Iz Reke.) Malo je manjkalo, da ni bila v nedeljo tudi letos povodenj. Policija in gasilci bili so po noči na straži in začeli so ljudi buditi in opozarjati na nevarnost. Hvala Bogu, da ni Rečina izstopila — a škode je vendar napravila za več

tisoč, podjetniku, ki jo je čistil — odnesla je namreč mnogo orodja in priprave za čiščenje. — Leto dni je že od lanske katastrofe, celo zimo imela je vlada dovolj časa pripraviti načrte in proračun za čiščenje — a zavleklo se je čez sredo poletja, — bili so dolgi dnevi in tukaj navadni čas suše — a ni se še delalo — valjda so mislili da jih mora tudi voda slušati — pa so se prevarali. Zato morajo Rečani nekaj dni motno vodo piti, ker je bil tudi »izvir« poplavljen. — Ko so pred leti Rečino regularili in zavoljo zasipanja morja strugo zdaljšali, se je vsaj od sušaške strani temu ogovarjalo in opozarjalo, da ne bo dobro tako — ali vse zastonj, delali so po svoji glavi, namesto da bi bili napravili ravni tek vodi, zavili so strugo. — Na Sušaku in Trsatu ustanovili so »vatrogasno društvo«. — V nedeljo bil je blagoslov novih »štreljk« na Trsatu po odpeti slovesni sv. maši, a zvečer zabava v trsaški čitalnici. — Letos imamo revno trgateg — malo »domačega« bo. Od začetka so trte prav lepo kazale, a prišlo je o neugodnem času deževje, potem pa dolga suša, pomagale so še navadne trtne bolezni — in tako je bil up uničen.

(Iz Pazina) 21. septembra. Četrstoletja trajala je borba za hrvaško gimnazijo v Pazinu. Mnogoštevilni govori državnih poslancev dr. Vitezić, Spinčića in dr. Laginje bili so izrečeni za to svrhu, pogoste prošnje in deputacije občinskih odborov bile so odposlane višjim oblastim z namenom, da se doseže srednja šola za istrske Hrvate. Vlada se je odtegovala, da izpolni to pravično zahtevo deloma zato, ker ni hotela priznati Hrvate v Istri — kot narod, deloma pa zato, ker so bile informacije tržaške vlade vedno protivne v tem oziru. Ko je bil bivši namestnik Rinaldini predzadnjokrat v Pazinu, odgovoril je občinskim odbornikom prosečim za gimnazijo: »Po uradnih poročilih ne bi bilo zadosti dijakov!« Agitacijo protivno vzdrževala je italijanska stranka z vsemi mogočimi sredstvi, da celo zunanji mogočenci z italijanskim kraljem na čelu bili so v to zapleteni, ker bi se s hrvaško gimnazijo brisal oficijelni značaj italijanstva v Istri. Minister Gautsch je prvi obljubil poslancem toli zaželjeni zavod — in sedanja vlada Thunova je to obljubo izpolnila — proti volji sedaj vladajočih vladnih krogov v Trstu. Italjanom in vladi v Trstu ostalo je še jedno upanje: da ne bo učencev, kar ne bi bilo ravno čudno pri slabi organizaciji ljudskega šolstva istrskega. A tudi v tem so se pre naglili. Prijavilo se je za prvi razred 127 učencev, od teh je bilo sprejetih 100. Dijaki so iz vseh krajev Istre, največ iz okolice Pazina, le iz Porečine sta samo 2, ker celi tamošnji okraj nima nobene — reci nobene — javne hrvaške šole. Tudi nekaj Slovencev iz severnega dela pokrajine prišlo je na novi zavod. Radi velikega števila dijakov napravili bodo vspremednici, a vlada pa mora priskrbeti čim prej še potrebnega profesorja. Poučevanje veronauka prevzeli so patri frančiškani. Italijanski časopisi se norčujejo, da so dijaki sioromašni, kmečki itd. No ravno to je za nas najveselejše znamenje, kajti nada je, da bo od teh kmečkih učencev vzgojila se poštena, krščanska inteligencija, koja bo očistila deželo popolnoma od italijanske ljulike. In kdo se bo takrat norčeval? Dijaško podporno društvo ima obilno dela, da oskrbi uboge učence. Sreča je za novi zavod, da ima ravnatelja o osebi plemenitega pazinskega rojaka Fr. Matejčiča, koji si je v 25 let službe zadosti skušnje pridobil, kako treba mladost vzgajati. Na dan otvorenja nove gimnazije dne 18. septembra bila je slavnostna seja občinskega zastopstva, v koji so bili izbrani častni občani: Dr. Dinko Vitezić, Vjekoslav Spinčić in dr. Matko Laginja.

(Naznanje.) »Slava Bogu« I. zvezek zložila P. Angelik Hribar in P. Hugolin Sattner, je popolnoma pošel. Od II. zvezka se dobi samo partitura, glasovi so tudi pošli. Od III. (obhajilne), IV. (postne, velikonočne in misijonske), V. (adventne in božične) se dobe še partitura in glasovi. Ker se semtertje poprašuje po I. in II. zvezku, dala se bota oba zvezka v drugič natisniti, pa le pod tem pogojem, ako se dovolj naročnikov oglasi. Uljudno toraj prosim, da bi se mi na dopisnici naznanilo, kdo želi I., kdo II. in kdo vse zvezke. Cena ostane prvotna. — Venček Mariji (zložil P. A. Hribar) velja partitura 50 kr. vsak glas posebej pa le 10 kr. P. Ang. Hribar.

(Čaj in alkohol.) Čaj škodljivo vpliva na živce. Pač pa ga Amerikanci rabijo za protistrup proti alkoholu. A zdravniki so konstatovali, da je to zdravljenje zelo neuspešno in da je že več ljudi umrlo vsled preobilo zavžitega čaja. Najbolje se ozdravi tisti, ki ne pije ne čaja ne alkohola.

(Sejmi po Slovenskem od 25. do 30. sept.) Na Kranjskem: 25. v Senožečah, Višnji gori in v Bučki; 26. v Crnomlju; 27. v Podbukovju in Borovnici; 29. v Drnovem, na Dvojem, v Rovtah, Loki, Grosupljem, Mirni peči, Mengšu, Novi vasi in Zaverših. — Na slov. Štajerskem: 25. v Št. Juriju ob južn. žel., v Bistrici, pri Sv. Rupertu v Goricih; 27. pri Sv. Urbanu pri Ptujem; 29. pri Sv. Barbari, pri Sv. Lovrencu, v Marenbergu, Mureku, Šoštanju, Veržeju, Vildonu in na Pilštanju; 29. pri Sv. Lovrencu v Slov. Goricih in v Kostrivnici. — Na Koroškem: 25. v Šmihelu pri Pliberku in v Ukvah; 29. v Grajfenburgu, Pusarnici, Redendolu, Rožecu, Št. Pavlu in Št. Vidu. — Na Primorskem: 25. na Bali; 26. v Slivju in Divači; 28. v Gorici; 29. v Cevdatu, na Bukovi in Bocu; 30. v Cevdatu.

Telefonska in orzojavna poročila.

Ministerstvo Thun — padlo.

Dunaj, 23. septembra. Danes dopoldne se je sošel ministerski svet h kratkemu posvetovanju. Sklenilo se je, da vloži demisijsko cel kabineta. Ob 10. uri je bil grof Thun pri cesarju v avdijenci ter mu je vročil demisijsko celega kabineta. — (Grof Thun je bil imenovan ministerskim predsednikom 5. marca 1898, novo ministerstvo: Kaizl, Kast, Baernreither, Jedrzejewicz, Wittek, Ruber in Bylandt-Rheidt so položili prisego v cesarjeve roke 9. marca. Dne 6. oktobra je odstopil trgovinski minister Baernreither in bil na njegovo mesto imenovan baron Dipauli.)

Dunaj, 23. septembra. Cesar je vsprejel ostavko ministerstva.

Dunaj, 23. septembra. Po včerajšnjem ministerskem svetu se je Thun dalje časa razgovarjal s knezom Alfred Liechtensteinom ter potem šel k cesarju, kateremu je poročal o položaju. Cesar je izrazil željo, da sedanje ministerstvo razglasi odredbe za nagodbo z Ogersko. Thun je temu pritrčil, vendar povedal, da mu je nemogoče nadalje ostati na čelu vlade. Cesar si je pridržal svojo odločitev.

Dunaj, 23. septembra. Vzrok, da je Thun odstopil, je bilo prepričanje, da mu je nemogoče dognati volitve v delegacijo.

Dunaj, 23. septemb. Ako prevzame knez Liechtenstein vlado, bo ta nemško-konservativna, tudi dr. Fuchs bo član tega kabineta. V tem smislu piše tudi „Fremdenblatt“.

Dunaj, 23. septembra. „Vaterland“ piše, da najbrže vlado prevzame knez Liechtenstein, toda ne ve se še, ali bo to koalicijska vlada ali vlada desnice.

Dunaj, 23. septembra. Nemško-konservativnemu ministerstvu se upirajo Čehi in vsled tega se govori o uradniškem ministerstvu.

Dunaj, 23. septembra. Največ se govori, da prevzame novo vlado knez Alfred Liechtenstein, vendar še o tem ni nič gotovega, dokler izvrševalni odbor desnice ne označi svojega stališča. Nemške opozicijske stranke govore neprijazno o tej novi vladi, le krščanski socialci hvalijo Liechtensteina kot dobrega katolika in dobrega Nemca.

Dunaj, 23. septembra. „N. Fr. Presse“ piše, da knez Liechtenstein ne prevzame vlade ter da nastopi uradniško ministerstvo, in sicer nemško-liberalno. V kabinetu bi bili: Predsednik in notranji minister Körber, za nauk Hartl, za pravosodje Klein, za trgovino Mayr, za železnice Wittek, za poljedelstvo Blumfeld, za deželno brambo Welsersheimb, razven zadnjega sami nemško-liberalni sekcijski načelniki. Körber in Blumfeld sta bila že ministra. — „Neue Freie

Presse“ pravi, da bo to novo ministerstvo že jutri ali najkasneje v torek imenovano.

Dunaj, 23. septembra. Socijalno demokratska stranka je včeraj sklenila, da ne odpošlje delegatov na jutrišnjo konferenco, ker se ne more udeleževati akcije, ki potrebuje pomoči Thunove vlade. Sicer so pa socijalni demokratje vneti (!) za redno delo v parlamentu in rešitev jezikovnega vprašanja.

Dunaj, 23. septembra. Klub ustavnih veleposestnikov je sklenil vdeležiti se jutrišnje konference.

Dunaj, 23. septembra. Za jutrišnji dan sklicano posvetovanje načelnikov parlamentarnih klubov je zbornični predsednik dr. Fuchs odpovedal.

Dunaj, 23. septembra. Za jutri napovedana konferenca pri Fuchsu se je opustila. — Posvet načelnikov desniških klubov se je zaradi krize odgodil na nedoločen čas.

Dunaj, 23. septembra. Poročila, da je bil dr. Fuchs danes pri cesarju, niso resnična.

Dunaj, 23. septembra. Vesti liberalnih listov, da se misli dr. Fuchs odpovedati predsedstvu zbornice, so neosnovane.

Dunaj, 23. septembra. V krogih desnice se govori, da je pomenljivo, ker cesar ni vprašal Fuchsa in Javorskega za njuno mnenje o položaju.

Dunaj, 23. septembra. „Wiener Zeitung“ objavlja danes cesarsko naredbo na podlagi paragrafa 14, s katero se uravna gospodarsko razmerje Avstrije k deželam ogerske krone, določa, da se popolno odtegnejo prometu državne note in uvede kronski veljav; nadalje se podaljšuje bančni privilegij in urejuje 80 milijonski dolg. S tem v zvezi objavlja uradni list več ministerijskih naredeb; naredbo finančnega, trgovinskega in poljedelskega ministerstva glede odprave mlinarskega obrata z žitom, naredbo železniškega in trgovinskega ministra glede določb o železniških tarifih, konečno naredbo notranjega, poljedelskega in trgovinskega ministra glede prometa za živino z deželami ogerske krone.

Dunaj, 23. septembra. Prihodnja številka naredbenega lista za finančno ministerstvo objavi cesarjev odlok, na podlagi katerega se določi s 1. oktobrom za finančno stražo služba poskušnje na 3 leta, ustanovi nova kategorija višjih respicijentov, in določi letna plača na 700, 600, 500 in 400 gld., dalje v pokojnino vstevna službena doklada letnih 40 gld. oziroma 50 gld. po treh oziroma štirih službenih letih. Poleg tega se povišajo potnine ter pokojnine stražnikov, njih vdov in sirot.

London, 23. septembra. Vsak hip se pričakuje, da se v Afriki prične vojska.

(Trgovino z železnim blagom) otvoril je dan 18. sept. rojak - domačin F. Golob v Ljubljani, Wolfove ulice št. 8 (nekdanj A. C. Achtschin). Ker se je preskrbel z raznovrstnim kmetovalcem in gospodinjam potrebnim blagom ter obljublja pošteno postrežbo in nizke cene, naj se cenjeni naši čitatelji obraj čajo pri nakupovanju in naročevanju na označeno trdko. (Gle priporočilo.)

SLOVENC!

pristopajte k
„Naši straži“!

Umrlil se:
V bolnišnici:
20. septembra. Emil Aubel, delavčev sin, 4 leta, vsled opeklin.

Meteorologično poročilo.
Višina nad morjem 306,2 m., srednji zračni tlak 736,0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Staanje barometra v mm.	Temperatura po Celsijju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
22	9. zvečer	737,1	10,8	sl. jvzb.	skoro jasno	
23	7. zjutraj	735,8	10,1	sl. svzh.	dež	7,5
	2. popol.	734,4	12,2	sl. jvzb.	»	

Srednja včerajšnja temperatura 11,3°, normale: 13,9°.

Barve, s katerimi more vsakdo barvati razno blago: s sukno, platno, volneno blago, svilo, zastore itd. ima v raznih vzorcih v zalogi trdko BRATA EBERL v Ljubljani, Franciskanske ulice.
Vaanja naročila proti povzetju. 228 12 11-6

Vsestransko jako pohvaljena
„Vzgoja in omika ali izvir sreče“

(neobhodno potrebna knjiga za vsakega človeka, kateri se hoče sam lahko in hitro navaditi vsega potrebnega, da more sebe in druge blaziti in prav olikati), se dobi za predplačilo 1 gld. 80 kr., po pošti 1 gld 90 kr., ali proti poštenu povzetju pri Jožefu Valenčiču v Ljubljani, Stari trg št. 4, III nadstropje. 717 21-4
Založnik, ozir. prodajalec je voljan nerazrezano in čisto knjigo v treh dneh tudi nazaj vzeti in denar povrtni.

Lepa garnitura
(zelena): zófa, dva fotelja, dve mizi in 6 stolov je po jako nizki ceni na prodaj v Ljubljani, Kolodvorske ulice št. 16. I. nadstropje na levo. 766 4-2

783 1-1

Karolina Urbas, stotnikova vdova, in **Josipina Urbas**, vdova po kontrolorju dež. bolnice, javljata sorodnikom, prijateljem in znancem, da je umrl njiju nepozabni, blagi, visokočislani svak, prečastiti gospod

Anton Urbas

stolni kanonik, knezoškofjski konzistorijalni svetnik, nekdanji stolni župnik in dekan ljubljanski zlatomašnik

po dolgotrajnem bolehanji včeraj zvečer ob 8. uri, previden s sv. zakramenti za umirajoče v 80. letu svoje starosti.

Pogreb uzornega pokojnika pojde jutri v nedeljo dné 24. t. m., popoldne ob polu 5. uri iz zavoda „Leoninum“ na sv. Petra cesti, najprej v cerkev sv. Petra, po odpetih obrednih molitvah pa na pokopališče k sv. Krištofu.

Blagega pokojnika priporočava v po-božno molitev in prijazen spomin.

V Ljubljani, 23. septembra 1899.

Mesto posebnega obvestila.

782 1-1

Stolni kapitelj v Ljubljani dostojno naznanja, da je Bog, Gospod življenja in smrti, prečastitega gospoda

Antona Urbas-a

stolnega kanonika, knezoškofjskega konzistorijalnega svetovalca, nekdanjega stolnega župnika in dekana ljubljanskega, zlatomašnika,

previdenega s sv. zakramenti za umirajoče, sinoči ob 8. uri, 79 let starega, k Sebi poklical v boljše življenje.

Truplo ranjcega se bode v nedeljo, 24. septembra popoldne ob polu 5. uri iz Leonišča najprvo v župnijsko cerkev sv. Petra in po malih biljah na pokopališče k sv. Krištofu preneslo in tam pokopalo.

Preblagi ranjki bodi vsem znancem in prijateljem v molitev priporočen.

V LJUBLJANI, 23. septembra 1899.

ANT. PRESKER

krojač v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 6
 se priporoča preč. duhovščini
 v izdelovanje vsakovrstne
duhovniške obleke
 iz trpežnega in solidnega
 blaga po nizkih cenah.
 Opozarja na veliko svojo zalogo
izgotovljene obleke
 posebno na **haveloke** v naj-
 večji izbi po najnižjih cenah.
 227 52

Kdor hoče

svoje pridelke najugodnejše prodati ali v mojem
 skladišču shraniti, ali tudi kakoršnokoli blago nak-
 kupiti, obrne naj se zaupljivo na mene. Preskrbim
 točno in za majhno provizijo. 772 6-1

Alojzij Grebenc

avtor. javna tehcnica in komisijonalna trgovina
 v Trstu ulica Torrente 30-32.

Ovinjene (weingrüne) sode

različne, majhne in velike,
 stare in nove

prodaja

J. Buggenig,

sodarski mojster, 775 3-1

Cesta na Rudolfov kolodvor v Ljubljani.

Izvrstna, naravna hrvaška

vina

priporoča iz svojega kleta

Mirko Broz v Zagrebu

Oddaja jih v sodih od 50, 100, 200, 300 l.
 itd. po 22, 23, 24, 25, 26 liter iz let 1895, 1896,
 1897, 1898. Sode računam posebej ali nazaj jem-
 ljem franko. Vsa moja vina so analizirana in jamčim
 za njih naravnost. 726 50-7

Ivan Škerjanec, gostilničar v Ljubljani,
 Kopitarjeve ulice št. 6, priporoča

kranjske klobase

lastnega izdelka

iz zanesljivo prašičjega mesa. Razpošilja
 tudi v zavojih po 5 gld. in višje po pošti proti povzetju.

Vsak ponedeljek in petek večer, ter torek in
 soboto zjutraj dobé se **sveže kranjske klo-
 base za pečenje**, prekajene pa vsak dan v gostilni.
 kjer se toči pristno, naravno vino 743 6-3

Redka priložnost za nakup pohištva.

Jan. Dogan-a

mizarski pohištveni obrt

v Ljubljani 650 22-8

na Dunajski cesti št. 15 (v Medjatovi hiši)

priporoča svojo dobro vrezano

zalogo

vsakovrstnega likanega
 in politiranega

pohištva.

gld. 5-., 7-50, 10-., 12-., 14-.

Garniture, divane, madrace

7, 14, do 40 gld.,

madrace na peresih

8, 9 gld.,

dratene madrace

7 gld.,

pulte za mašne knjige

itd. itd.

gld. 10-., 15-., 17-.

Naročila se točno izvršujejo.

Cenilnik s podobami zastoj in franko.

Redka priložnost za nakup pohištva.

Ker opustim trgovino

z umetnimi cveticami, vencel, šopki itd.

prodajam vso zalogo svojo

globoko pod tovarniško ceno.

Posebno prodajalce tacega blaga opozarjam
 na to ugodno priliko.

S spoštovanjem se priporočam

V. Elsner

776 3-1

v Ljubljani, Medarske ulice.

147 26

G. Piccoli,

dvorni založnik

Nj. svetosti

papeža

Leona XIII.

lekarnar „pri angelu“
 v Ljubljani, Dunajska cesta.

Železnato vino.

Kemične analize odličnih stro-
 kovnjakov, kateri so v

Železnatem vinu

lekarnarja Piccoli-ja v Ljubljani
 zmiraj potrdili navedeno množino
 železa, so najboljši spričevalo ter
 dajejo največje poročilo za njega
 učinek.

To vino je kaj dobro za slabo-
 krvne, nervozne in vsled bolezni
 oslabele osebe, za blede, sloke
 (suhe) in bolehave otroke.

Cena polliterski steklenici 1 gld.

Naročila pošiljajo se z obratno pošto; poštnino
 plačajo p. n. naročniki. 827 56

Trgovski pomočnik,

vešč v trgovini z mešanim blagom in železnino,
 išče službe.

Ponudbe naj se blagovolijo poslati pod št. 100
 poste restante **Laze pri Kamniku.** 773 3-1

V strokovno dovršeno izvrševanje

stavbinskih kleparskih,

stolpnih in strešnih krovskih del

594 7-6

se priporoča prečastiti duhovščini, gg. podjetnikom in slavnemu občinstvu

ALOJZIJ LENČEK, stavbinski in galanterijski klepar
 v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 21.

Od vseh avstrijskih škofov potrjeni in od vis. o. kr. ministerstva za uk in bogočastje
 pripušteni slovenski

mali, srednji in veliki

katekizem ali krščanski nauk,

ki ga je založilo knezoškofijstvo ljubljansko, se dobiva pri knjigotržcih na drobno mali po 15 kr.,
 srednji po 32 kr. in veliki po 40 kr.

Na debelo pa ga bo od 15. sept. 1899 dalje razprodajalo edino le knezoškofijstvo ljubljansko, ki je
 poskrbelo za to, da ne dobé le knjigotržci kolikor mogoče velikih ugodnostij, ampak da bo dajalo tudi
 gg. katehetom, ki bi katekizma več vkupaj naročili, na vsakih 10 iztisov po tri iztise namečka za ubožne učence.

Vsi iztisi katekizma, kar se jih bo od 15. septembra t. l. dalje razprodalo knjigotržcem, bodo imeli
 znotraj na platnicah prilepljen po en listič. Te lističe naj gg. katehetje od učencev nabirajo ter naj je svoj
 čas pošljejo knezoškofijstvu ljubljanskemu, katero jim bo poslalo za vsakih 10 takih listkov po en iztis
 dotičnega katekizma za ubožne učence zastoj. Plačati jim bo samo troške pošiljatve.

Natančnejša pojasnila gledé dobave v večjih množinah daje na željo gg. razprodajalcem knezo-
 škofijstvo ljubljansko.

V Ljubljani, dné 9. septembra 1899.

749 8

Naznanilo.

Usojam si svojim častitim odjemalcem, slav. občinstvu in preč. duhovščini
 najudaneje naznaniti, da se moja prodajalna z železom nahaja edino le
 kakor doslej na **Glavnem trgu št. 10** pod trdko

Andr. Druškovič-a naslednik

Val. Golob

ter nima z ono v Wolfvih ulicah nikake dotike.

Z najodličnejšim velespoštovanjem

Valentin Golob.

779 1-1

Moka

iz mlina Vinko-ta Majdič-a v Kranju

oddaje se po engros-cenah 259 44-28

v plombiranih vrečkah po 10 in 25 kil v prodajalnicah

Maksa Domicelj-a

v Ljubljani, Rimska cesta vis-à-vis Gorupovim hišam.

Dostavljanje na dom brezplačno.

Plombe originalne mlinске.

Moka oddaje se tudi v vrečkah po 50, 85 in 100 kil.

Opozarja se, da priznani izvrstni izdelek prvega domačega našega mlina dandanes tudi na tujem uspešno tekmuje z izdelki vseh ogerskih mlinov.

R. PRETNER — TRST

via Geppa šte. 5.

Spedijska in komisijska poslovница.

Sprejme vsakovrstna zastopstva.

Priporoča se slav. slovenskemu trgovskemu svetu in drugemu občinstvu za vsake vrste pošiljatve bodisi o dovažanju v Trst ali izvažanju iz Trsta. Preskrblja vse potrebne manipulacije na carinskih uradih, vsprejemlje blago v pohrano.

Oprt na veliko izvežbanost, pridobljeno v 10letnem delovanju v tej stroki, zagotavlja lahko najtočnejšo postrežbo.

774 3-2

R. Pretner.

Korespondenca se vodi v slovenskem, hrvaškem, češkem, nemškem in italijanskem jeziku.

Podpisana ima v zalogi najrazsvetlejših trpečno, krasno blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretelje prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi vezenje, prenovljanje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in positeno po najnižji ceni bandera in vse druge obleke.

Precasite gospode proum, da se blagovole pri naročilih ozirati na dopačo tveško ter ne uvažujejo tujih tvešk, družtev in potojnih ager ov.

Zagotavlja se hitro in najpoštenijejše po vsežbo in nanižjo ceno, zatrjuje, da bude izvalčna tudi za namaniše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjam se priporoča 250 53-29

Ana Hofbauer,

imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode v Ljubljani, Wolfove ulice 4.

Razglas prostovoljne dražbe.

V zapuščino vpokojenega župnika gospoda Petra Warthol-a spadajoče premičnine: hišna in posteljna oprava, perilo, obleka in razne drobnarije prodale se bodo v šentpeterskem župnišču v Ljubljani na javni dražbi

dné 28. septembra t. l. ob 9. uri dopoldne

in če treba tudi popoldne.

Kupei morajo kupljene reči t a k o j proč vzeti in kupnino sodnemu komisarju plačati.

V Ljubljani, dné 23. septembra 1899.

Ivan Plantan,

c. kr. notar kot sodni komisar.

777 2-1

Razprodaja posestva.

J. C. Juvančič v Spodnji Šiški bode svoje

posestvo hiš. št. 1 v Št. Vidu nad Ljubljano

z pripadajočimi njivami, travniki in gozdi razprodajal

dné 26. septembra t. l.

Kupei se vabijo, da se omenjenega dné ob 9. uri zberejo na licu mesta v Št. Vidu.

Omeni se posebno, da je hiša v Št. Vidu s pripadajočimi poslopji, dvoriščem in vrtom jako pripravna za izvrševanje gostilničarskega in mesarskega obrta, ki se že mnogo let tamkaj izvršuje. 778 1-1

K sezoni

K sezoni

priporočam svojo bogato zalogo pušk najnovejših sistemov in najnovejše vrste revolverjev itd., vseh pripadajočih rekvizitov in municije, posebno pa opozarjam na

trocevne puške

katere izdelujem samo jaz in katere se radi svoje lahkote in priročnosti vsakemu najbolje priporočajo. — Ker sem na Kranjskem jedini puškar, ki se peča samo z izdelovanjem orožja, se priporočam p. n. občinstvu za mnogobrojna naročila, ter izvršujem tudi v svojo stroko spadajoče naročbe in poprave točno, solidno in najceneje. — Z velespoštovanjem

FRAN SEVČIK 618 20-10

puškar v Ljubljani, v Židovskih ulicah.

Ilustrovan cenik se pošlje na željo zastoj.

Hrvatska.

Grozdje in mošt

iz Plešivice

500 hektolitrov

popolnoma zdrave in sortirane vrste prodajata

brata Fran in Josip Horvat

78 1-1

v lastnih vinogradih Plešivica, p. Jaska.

Pozor

kolesarji!

Obče znana, jako trpežna

kolesa Styria št. V „ljudsko kolo“

prodajajo se zaradi različnih cen drugih vrst koles po jako znižanih tovarniških cenah pri

Franu Čudnu v Ljubljani

s čemur je sl. občinstvu dana prilika po ceni si pribaviti

Styria št. V. 399 34

Zastopnik tvrške: Josip Polak.

Josip Kastelic,

krojaški mojster

v Ljubljani, Vodnikov trg št. 4

priporoča se precast. duhovščini v izdelovanje vsakovrstne

obleke,

posebno

talarjev, površnikov itd.

Izdelujem birete, cingulum in vsakovrstne šemise, kakor tudi vsa druga v to stroko spadajoča dela natančno po meri.

Prosim precastito duhovščino, da me blagovoli počastiti s cenjenimi naročili, zagotavljajoč, da bodem vedno skrbel, da izvršim vsako naročilo v največjo zadovoljnost precastitih naročnikov.

Slav. p. n. občinstvu priporočam svojo dobro urejeno krojaško delavnico, v kateri izdelujem

obleke za gospode in dečke

po najnovejšem kroju, natančno po meri. Zunanja naročila točna. — Cene primerno nizke. 519 31-17

Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem prevzel že dolge obstoječo

avtor. javno tehtnico, združeno s komisijsko trgovino Fr. Moditza v Trstu.

Priporočam se gg. trgovcem s prasiči, kakor onim z deželnimi pridelki, ter slavnim vodstvom raznih zadrug v posredovanje nakupovanja in prodaje vsakovrstnega blaga na tukajšnjem tržišču.

Vsestranske trgovinske zveze, prostorno skladišče, njega ugodna lega in zadostno znanje raznovrstnih trgovinskih strok mi dopuščajo pričakovati cenjenih naročil. — Z odličnim spoštovanjem 771 3-2

Alojzij Grebenc, Trst, ulica Torrente 30-32.

Priložnostna darila!

Friderik Hoffmann,

urar, 665 26-4
na Dunajski cesti v Ljubljani,

priporoča svojo
zalogo vseh vrst

žepnih ur

v zlatu, srebru, tuli, jeklu in niklu,
ravno tako tudi

**nihalnih, stenskih
in budilnih ur**

in le dobre do najfinejše kakovosti po naj-
nižjih cenah.

Specijalitete in novosti žepnih, nihalnih, stenskih in
budilnih ur so vedno v zalogi.

Poprave se dobro in solidno izvršujejo.

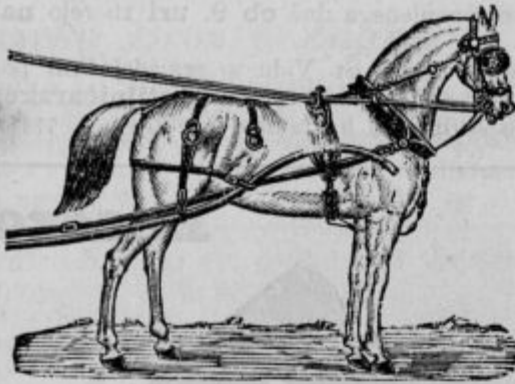
Dobiva se povsod.

905 (36-32)

Sarg's
Kalodont

Najbolje in najceneje sredstvo za čiščenje zob.

Trgovina z jermenarskim, sedlarskim in torbarskim blagom

**JOSIP
MAČEK**

v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 9.

Preč. duhovščino, sl. občinstvo in gg. tovarnarje opozarjam najuljudneje na svojo
novo urejeno zalogo ter prosim one, kateri se zanimajo za napredek domačega
obrta, naj si ogledajo bogato mojo zalogo konjskih oprem vsake
vrste za vožnjo in ježo, kovčegov, ličnih torbic in torb domačega
izdelka. — Jermena za stroje imam vedno v zalogi; v zalogi so tudi vse
vprežne in jahalne potrebitine za konje.

Prodajam, kupujem in izposojujem že rabljena sedla in pa cele
jezdne opreme.

Popravila in prenovljanja pa izvršuje strokovno dovršeno moj na-
mestnik gospod Jos. Moškerc, isti pa tudi kot izboren strokovnjak
prevzema vsa naročila in izvršuje natančno, točno in po nizki cenai. —
Vnanja naročila izvršujejo se z obratno pošto. — Velespoštovanjem

683 20-6

Jos. Maček.

Vincencij Čamernik

v Ljubljani, Slomškove ulice šte. 9
nasproti mestni elektrarni

se priporoča velečastiti duhovščini, cerkvenim predstojništvom in slavnemu p. n.
občinstvu v naročila na razna strokovno natančno izvršena

cerkvena umetna in stavbinska dela

po poljubnih načrtih in narisih. — Ob priliki bližajočega se praznika Vseh
svetnikov priporoča ob enem svojo izborno zalogo

nagrobnih spominkov

iz raznovrstnih marmorjev. Vsprejema pa tudi naročila na izvršitev istih po spe-
cijalnih načrtih in poljubnih slogih. — Cene so delu in blagu primerno zelo
nizke, izvršitev naročenih del točna in trpežna. 769 10-2

Narisi so na razpolago.

Naznanilo o otvoritvi trgovine.

Podpisanec si usojam čestitemu občinstvu uljudno naznanjati, da sem
otvoril

trgovino z železnim blagom

v Ljubljani, Wolfove ulice št. 8

(preje A. C. Achtschin).

Na podlagi večletnega delovanja v tej stroki sem v prijetnem položaju
ustreči željam in potrebam svojih čestitih odjemalcev; potrudil se bodem svojo
trgovino imeti založeno z najboljšim blagom ter si z niskimi cenami in strogo
solidno postrežbo pridobiti trajno zaupanje p. n. naročnikov.

Uljudno Vas torej prosim, da me z Vašim cenjenim obiskom počastite, ter
beležim z odličnim spoštovanjem udani

764 3-2

F. Golob.

Posebno se Vam priporočam pri nakupovanju

kuhinske oprave, gospodarskih predmetov,
obrtnega orodja, ključavničarskega in kovin-
skega blaga ter raznovrstnih specialitet.

Solidna trgovina.

P. n.

780 3-1

Slavnemu občinstvu v Ljubljani in na deželi priporočata
za jesensko in zimsko sezono

Češnik & Milavec

v Ljubljani,

Špitalske (Lingarjeve) ulice

svojo popolnoma novo založeno trgovino najlepših

novostij

in veliko izbero

blaga za ženske in moške obleke.

Bzorci se razpošiljajo brezplačno po pošti.

Telefon šte. 135.

Kuprje in prodaja vse zdalej zaznamovane
efekte in druge vrednostne listine
po dnevnem kurzu.

Pri dež. kot trg. sodišču protokolirana

BANKA Maks Veršec
v LJUBLJANI.

Poštni čekovni promet šte. 847 533.

Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5, 10 goldinarjev.
Sprejema hranilne vloge v tek. računu (Giro-konto),
obresti od dne do dne po 4 1/2 %.
Poštno-hranilnične položnice so na razpolago.

Dunajska borza.

Dne 22. septembra.

Skupni državni dolg v notah	100 gld. — kr.
Skupni državni dolg v srebru	99 » 85 »
Avstrijska zlata renta 4%	117 » 80 »
Avstrijska krona renta 4% 200 kron	100 » 15 »
Ogerska zlata renta 4%	117 » 35 »
Ogerska krona renta 4% 200	95 » 10 »
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	906 » — »
Kreditne delnice, 160 gld.	371 » — »
London vista	120 » 65 »
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 » 97 1/2 »
20 mark	11 » 78 »
30 frankov (napoleonor)	9 » 58 »
Italijanski bankovci	44 » 50 »
C. kr. cekini	5 » 69 »

Dne 22. septembra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	171 gld. 25 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	156 » 50 »
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	195 » 50 »
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	100 » 15 »
Tisine srečke 4% 100 gld.	140 » — »
Dunavske vravnave srečke 5%	128 » 50 »
Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	107 » 50 »
Posojilo goriskega mesta	112 » — »
4% kranjsko deželno posojilo	— » — »
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	96 » 90 »
Prijoritetne obveznice državne železnice	215 » 25 »
» južne železnice 3%	168 » 60 »
» južne železnice 5%	118 » — »
» dolenskih železnice 4%	99 » 50 »

Kreditne srečke, 100 gld.	196 gld 75 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	165 » — »
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	20 » 70 »
Rudolfove srečke, 10 gld.	29 » — »
Salmove srečke, 40 gld.	83 » 75 »
St. Genois srečke, 40 gld.	84 » — »
Waldsteinove srečke, 20 gld.	62 » — »
Ljubljanske srečke	23 » 20 »
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	150 » 25 »
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v. 3200	— » — »
Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	428 » — »
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	71 » 50 »
Splošna avstrijska stavbinska družba	103 » — »
Montanska družba avstr. plan.	282 » 75 »
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	187 » 50 »
Papirnih rubljev 100	127 » 37 »

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za izgube pri trebanjih, pri iztrebanju
najmanjšega dobitka. — Promese za vsako trebanje.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
l., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnici.